

การประชุมประจำปี 2559 ของ สศช.
วางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564)

กลุ่มที่ 4
การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

นางสาวลดาวัลย์ คำภา
รองเลขาธิการฯ

วันศุกร์ที่ 22 กรกฎาคม 2559

ณ ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรี

ประเด็นนำเสนอ

1

สถานการณ์การเปลี่ยนแปลง

2

วัตถุประสงค์

3

เป้าหมาย และตัวชี้วัด

4

แนวทางการพัฒนาที่มีความสำคัญสูง
และสามารถผลักดันสู่การปฏิบัติ

5

แผนงานและโครงการสำคัญ

6

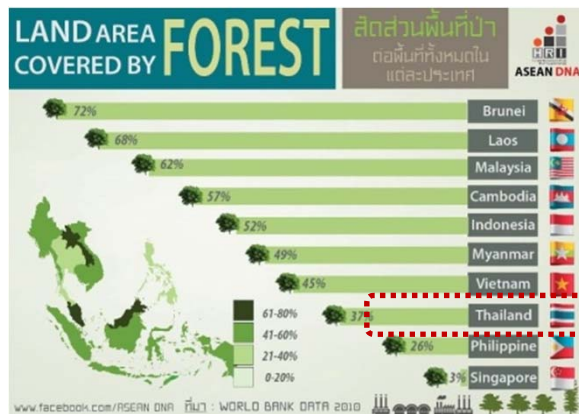
ประเด็นระดมความคิดเห็น

1. สถานการณ์การเปลี่ยนแปลง

ทุนธรรมชาติและศักยภาพของระบบนิเวศลดลง

ไทยมีป่าไม้มากเป็นอันดับ 8
จาก 10 ประเทศในอาเซียน

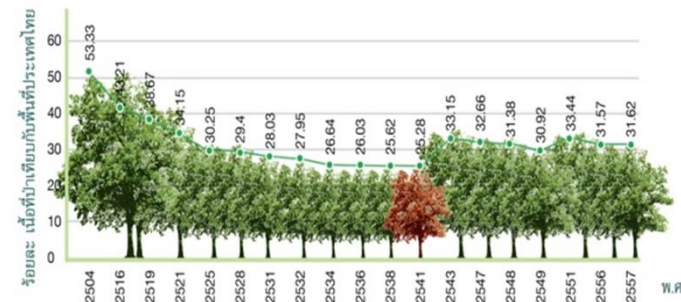
พื้นที่ป่าไม้ลดลงต่อเนื่อง เฉลี่ยปีละ 1 ล้านไร่

พื้นที่ต้นน้ำ/ที่ดินรัฐถูกบุกรุก ถูกใช้ประโยชน์
ไม่เหมาะสมตามศักยภาพ มีผู้อาศัยและทำกิน
ในที่ดินของรัฐ ไม่น้อยกว่า 7.9 แสนราย 11.9 ล้านไร่

พื้นที่ป่าไม้ 2557 = 102.3 ล้านไร่ (31.62%)

สถานการณ์ป่าไม้ประเทศไทย

ความหลากหลายทางชีวภาพอยู่ในภาวะถูกคุกคาม

สัตว์มีกระดูกสันหลังกว่า 549 ชนิด (11.91%) ถูกคุกคาม

ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งส่วนใหญ่เสื่อมโทรม จาก
กิจกรรมเศรษฐกิจปัญหากัดเซาะมีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้น

ทรัพยากรแร่ทั่วประเทศมีมูลค่ารวม 30,000 ล้านล้านบาท

กระบวนการทำเหมืองส่งผลต่อวิถีชุมชนและสิ่งแวดล้อม

แนวโน้มความขัดแย้งสูงขึ้น

1. สถานการณ์การเปลี่ยนแปลง

การบริหารจัดการน้ำ **ขาดประสิทธิภาพ** ทั้งปริมาณ/คุณภาพ

น้ำท่าธรรมชาติ มี **2.85 ล้าน ลบ.ม.**

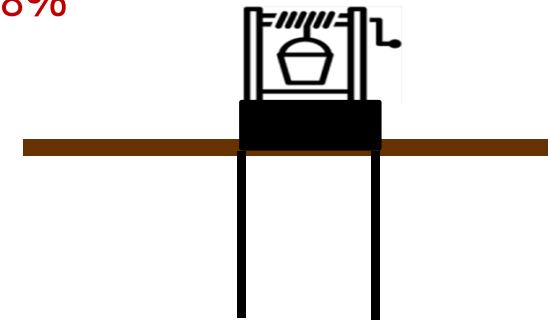

พัฒนาแหล่งกักเก็บน้ำไว้ได้ **28%**

ประเทศไทย มี 25 ลุ่มน้ำหลัก
มีแอ่งน้ำบาดาล 27 แอ่ง

พัฒนานำขึ้นมาใช้ได้รวม
68,200 ล้าน ลบ.ม./ปี

ภาพรวม

ความต้องการใช้น้ำ

151,750 ล้าน ลบ.ม.

ศักยภาพการเข้าถึงน้ำ

102,140 ล้าน ลบ.ม.

ยังไม่สามารถจัดสรรน้ำได้อีก

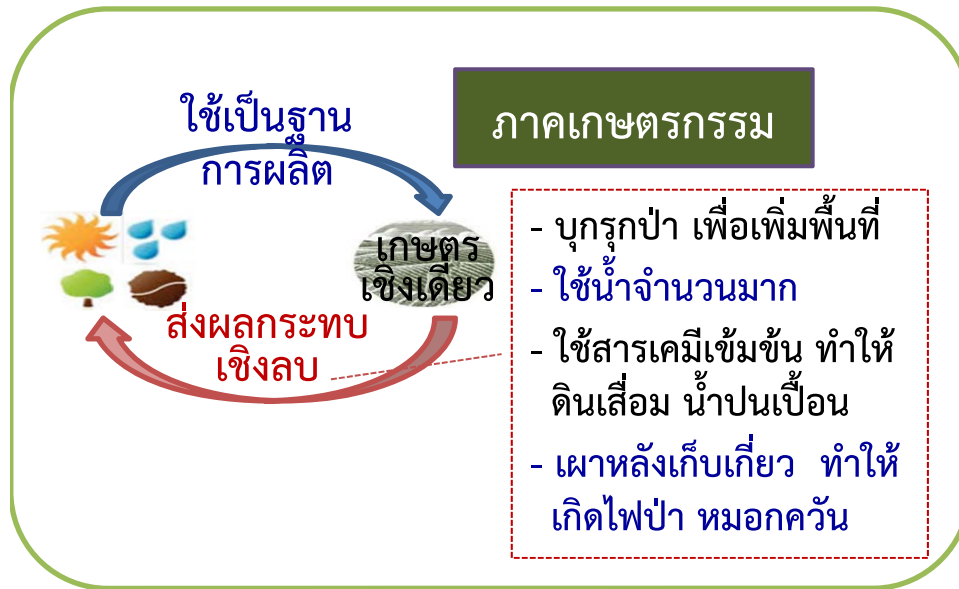
49,610 ล้าน ลบ.ม.

ปริมาณเก็บกักในชั้นน้ำบาดาล **1.13 ล้านล้าน ลบ.ม.**

ข้อจำกัด : ความคุ้มค่า
ของน้ำบาดาล
เพราะมีค่าใช้จ่าย
ในการสำรวจและสูบน้ำสูง

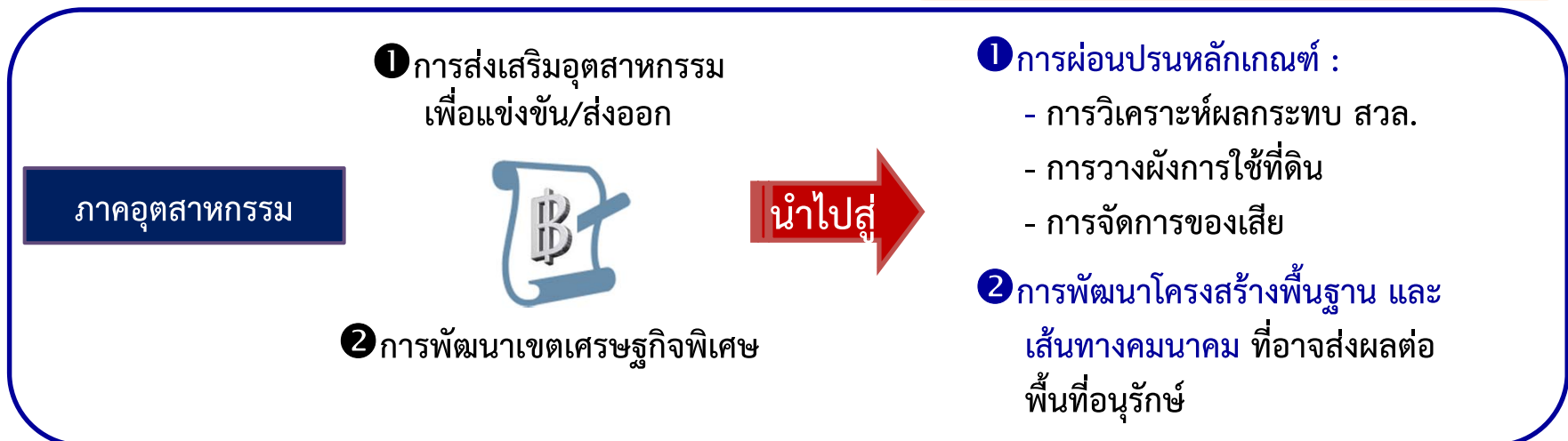
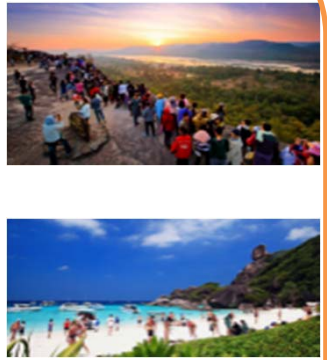
1. สถานการณ์การเปลี่ยนแปลง

แบบแผนการผลิต/บริโภคส่งผลเชิงลบต่อสิ่งแวดล้อม

ภาคบริการ
การท่องเที่ยวใช้ทรัพยากรเกินขีดความสามารถรองรับ

- เกิดความเสื่อมโทรม มีขยะ น้ำเสียปริมาณมาก
- ไม่คำนึงถึงขีดความสามารถในการฟื้นตัว
- กระจายรายได้สู่ชุมชนในระดับต่ำ
- ชาดสมดุล การอนุรักษ์ - การใช้อย่างยั่งยืน

1. สถานการณ์การเปลี่ยนแปลง

เมืองขยายตัวรวดเร็วจนเกินศักยภาพ

คุณภาพอากาศในพื้นที่วิกฤต
มีแนวโน้มดีขึ้น แต่ในพื้นที่
ทั่วไปมีแนวโน้มทรงตัว

แนวโน้มการผลิตขยะเพิ่มขึ้น
เป็น 1.11 กก./คน/วัน

น้ำเสียถูกระบายสู่แหล่งน้ำโดยตรง
โดยไม่ผ่านการบำบัด
คุณภาพน้ำในแม่น้ำสายหลัก
มีแนวโน้มเสื่อมโทรมลง

ปริมาณขยะสะสมตกค้างเพิ่มสูงขึ้นถึง
30.8 ล้านตัน ในปี 2557 ขยะอิเล็กทรอนิกส์
มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ต่อปี

1. สถานการณ์การเปลี่ยนแปลง

ความขัดแย้งในการจัดการทรัพยากรเพิ่มขึ้น

รัฐ VS. ชุมชน

จำนวนคดีพิพาทด้านสิ่งแวดล้อม
เข้าสู่ศาลปกครองแผนกคดีสิ่งแวดล้อม
ระหว่างปี 2554-2557
รวม 5,131 คดี

ชุมชนพึ่งพิงทรัพยากรในท้องถิ่น
รอบพื้นที่อนุรักษ์
ในระยะ 2 กม. มีประมาณ 12,000 หมู่บ้าน
ในระยะ 5 กม. มีประมาณ 26,700 หมู่บ้าน

ชุมชน VS. ชุมชน

1. สถานการณ์การเปลี่ยนแปลง

แรงกดดันจาก**ความตกลงระหว่างประเทศ**

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

United Nations
Framework Convention on
Climate Change

CBD
Convention of Biological
Diversity

Climate Change
เงื่อนไขสำคัญสำหรับอนาคต

ภัยพิบัติรุนแรง

ความรุนแรงของ
ปัญหาการเปลี่ยนแปลง
สภาพภูมิอากาศเพิ่มขึ้น

บั่นทอนความมั่นคงอาหาร
สุขภาพ พลังงาน
ลดขีดความสามารถ
ในการพึ่งพาตนเองของชุมชน
ในระยะยาว

2. วัตถุประสงค์

รักษา ป่าพันธุ์พยากรธรรมชาติ และมีการใช้ประโยชน์
อย่างยั่งยืนและเป็นธรรม

สร้างความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ และบริหารจัดการ
ทรัพยากรน้ำทั้งระบบให้มีประสิทธิภาพ

บริหารจัดการสิ่งแวดล้อม และลดมลพิษให้มีคุณภาพดีขึ้น

พัฒนาขีดความสามารถในการลดก๊าซเรือนกระจกและ
การปรับตัวเพื่อลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง
สภาพภูมิอากาศ และการรับมือกับภัยพิบัติ

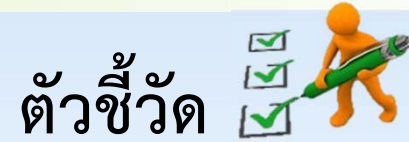
3. เป้าหมาย และ ตัวชี้วัดความสำเร็จ

เป้าหมาย

1

- เพิ่มพื้นที่ป่าไม้เป็น 40% (ป่าเพื่อการอนุรักษ์ 25% ป่าเศรษฐกิจ 15%)
- เพิ่มพื้นที่ป่าชายเลนจาก 1.53 เป็น 1.58 ล้านไร่
- มีการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ
- ลดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ

ตัวชี้วัด

- 1 สัดส่วนพื้นที่ป่าไม้ของประเทศ พื้นที่ปลูกและฟื้นฟูป่า พื้นที่ป่าชายเลน
- 2 แผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐทั่วประเทศ (โครงการ One Map)
- 3 จำนวนชนิดพันธุ์ของสิ่งมีชีวิตที่ใกล้สูญพันธุ์หรืออยู่ในภาวะถูกคุกคาม

2

- บริหารจัดการน้ำในระดับลุ่มน้ำให้มีสมดุลระหว่างความต้องการใช้น้ำทุกกิจกรรมกับปริมาณน้ำต้นทุน
- เพิ่มพื้นที่ชลประทานปีละ 350,000 ไร่ ควบคู่กับการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำ ทั้งภาคการผลิตและการบริโภค
- ป้องกันและลดความเสียหายจากอุทกภัยและภัยแล้ง

- 1 จำนวนหมู่บ้านมีน้ำสะอาดเพื่อการอุปโภคบริโภค
- 2 แผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของ 25 ลุ่มน้ำ
- 3 พื้นที่ชลประทาน
- 4 ประสิทธิภาพการใช้น้ำ ทั้งภาคการผลิต และการบริโภค
- 5 ปริมาณความเสียหายจากอุทกภัยและภัยแล้ง

3. เป้าหมาย และตัวชี้วัดความสำเร็จ

เป้าหมาย

- ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการถูกต้อง และนำไปใช้ประโยชน์ไม่น้อยกว่า 75%
- ของเสียอันตรายชุมชนได้รับการกำจัดไม่น้อยกว่า 30%
- กากอุตสาหกรรมอันตรายทั้งหมดเข้าสู่ระบบการจัดการที่ถูกต้อง
- พื้นฟูแหล่งน้ำผิวดินให้มีคุณภาพในเกณฑ์ดี
- แก้ไขปัญหาวิกฤติหมอกควัน

ตัวชี้วัด

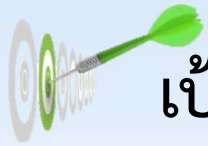
- 1 สัดส่วนของขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้องและนำไปใช้ประโยชน์
สัดส่วนของเสียอันตรายชุมชนได้รับการกำจัด และสัดส่วนกากอุตสาหกรรมอันตรายเข้าสู่ระบบการจัดการที่ถูกต้อง
- 2 คุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดินที่อยู่ในเกณฑ์ดี
- 3 คุณภาพอากาศในพื้นที่วิกฤตหมอกควัน

- การปล่อยก๊าซเรือนกระจกในภาคพลังงาน และคมนาคมขนส่งลดลงภายในปี 2563 ไม่น้อยกว่า 7% ของการปล่อยในกรณีปกติ
- มีกลไกจัดการเพื่อลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในด้านต่างๆ หรือในพื้นที่หรือสาขาที่มีความเสี่ยงจะได้รับผลกระทบสูง

- 1 ร้อยละการเปลี่ยนแปลงปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในภาคพลังงานและคมนาคมขนส่ง
- 2 ต้นทุนการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่อหน่วย
- 3 แผนปฏิบัติการการปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในรายสาขาที่จำเป็น เช่น การจัดการน้ำ เกษตร สาธารณสุข
- 4 กลไกภายในประเทศเพื่อสนับสนุนด้านการเงิน เทคโนโลยีและการเสริมสร้างศักยภาพ

3. เป้าหมาย และ ตัวชี้วัดความสำเร็จ

เป้าหมาย

ตัวชี้วัด

5

- เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ เพื่อลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ
- ความสูญเสียในชีวิตและทรัพย์สินที่เกิดจากสาธารณภัยลดลง

- 1 ระบบพยากรณ์และเตือนภัยล่วงหน้าสำหรับภาคเกษตรและการจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติในพื้นที่เสี่ยงภัย
- 2 สัดส่วนของพื้นที่เสี่ยงภัยที่ได้รับการจัดตั้งเครือข่ายเฝ้าระวังภัยธรรมชาติ
- 3 จำนวนผู้เสียชีวิตและมูลค่าความเสียหายจากภัยธรรมชาติ

4. แนวทางการพัฒนาที่มีความสำคัญสูง และสามารถผลักดันสู่การปฏิบัติ

การรักษาฟื้นฟู
ทรัพยากรธรรมชาติ
สร้างสมดุลของการอนุรักษ์และ
ใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเป็นธรรม

เพิ่มประสิทธิภาพ**การบริหาร**
จัดการทรัพยากรน้ำ
เพื่อให้เกิดความมั่นคง สมดุลและยั่งยืน

แก้ไข**ปัญหาวิกฤตสิ่งแวดล้อม**

ส่งเสริม**การผลิตและ**
การบริโภคที่เป็นมิตรกับ
สิ่งแวดล้อม

สนับสนุนการลดการปล่อยก๊าซ
เรือนกระจก และเพิ่มขีดความสามารถ
ในการปรับตัว**ต่อการเปลี่ยนแปลง**
สภาพภูมิอากาศ

บริหารจัดการเพื่อ**ลดความเสี่ยง**
ด้านภัยพิบัติ

พัฒนาระบบการบริหารจัดการ และ
กลไกแก้ไข**ปัญหาความขัดแย้ง**
ด้าน**ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม**

การพัฒนาความร่วมมือด้าน
สิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ

4. แนวทางการพัฒนาที่มีความสำคัญสูง และสามารถผลักดันสู่การปฏิบัติ

1 การรักษาพื้นที่ทรัพยากรธรรมชาติ สร้างสมดุลของการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเป็นธรรม

อนุรักษ์พื้นที่ทรัพยากรป่าไม้เพื่อสร้างสมดุลธรรมชาติ

- ปกป้องพื้นที่ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม รักษาพื้นที่ป่าไม้ 102.3 ล้านไร่ ให้คงอยู่
- เร่งรัดดำเนินการแก้ไขปัญหาทับซ้อนแนวเขตที่ดินของรัฐ โดยใช้หลักเกณฑ์ One Map
- สนับสนุนการปลูกและฟื้นฟูป่า ด้วยเงื่อนไขให้คนและป่าอยู่ด้วยกันอย่างพึ่งพาและยั่งยืน ตามแนวพระราชดำริ “ปลูกป่า ปลูกคน”
- ส่งเสริมการปลูกฟื้นฟูป่าในที่รัฐตามแนวกันชน การเชื่อมต่อผืนป่า และการจัดการป่าชุมชน
- เพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ ส่งเสริมการปลูกไม้มีค่าระยะยาว เช่น ไม้สัก มะค่า พะยูง
- สนับสนุนกลไกทางการเงินเพื่อการปลูกป่า เช่น การออกพันธบัตรป่าไม้ ธนาคารต้นไม้ เป็นต้น
- สนับสนุนการสร้างรายได้จากการอนุรักษ์: พัฒนาระบบการจัดการพื้นที่อนุรักษ์เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

อนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

- ปกป้องทรัพยากรพันธุกรรม อนุรักษ์พันธุกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น สนับสนุนธนาคารพันธุกรรม
- ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ การสร้างมูลค่าเพิ่มจากทรัพยากรชีวภาพ และให้มีการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม
- ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ เชื่อมโยงกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชีวภาพใหม่ที่มีนวัตกรรมและมีมูลค่าสูง กับกระบวนการพัฒนาสินค้าชุมชน

4. แนวทางการพัฒนาที่มีความสำคัญสูง และสามารถผลักดันสู่การปฏิบัติ

1 การรักษาฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ สร้างสมดุลของการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเป็นธรรม

พัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดินและแก้ไขการบุกรุกที่ดินของรัฐ

- จัดทำระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการ และจัดทำหลักฐานการถือครองที่ดินของรัฐทุกประเภท
- ปรับปรุงกลไกการบริหารจัดการที่ดินให้มีเอกภาพ และกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม โดยใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์สนับสนุนการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนโดยให้สิทธิแปลงรวม พัฒนาระบบเช่าที่ดิน และศึกษาการนำมาตรการเก็บภาษีมูลค่าส่วนเกินมาใช้ร่วมกับการจัดเก็บภาษีที่ดินในอัตราก้าวหน้า
- กำหนดมาตรการป้องกันการถือครองที่ดินของคนต่างชาติ
- อนุรักษ์ทรัพยากรดินและที่ดินให้มีคุณภาพเหมาะสมต่อการใช้ประโยชน์

ปกป้องทรัพยากรทางทะเลและป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง

- พัฒนาพื้นที่ชายฝั่งโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืนระยะยาว
- ลดความขัดแย้งเชิงนโยบายระหว่างการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ท่องเที่ยว ประมง และวิถีชีวิตชุมชน
- ปกป้องผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล และกำหนดพื้นที่คุ้มครองทางทะเลและชายฝั่ง
- แก้ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง โดยคำนึงถึงพลวัตการเปลี่ยนแปลงของระบบชายหาด

4. แนวทางการพัฒนาที่มีความสำคัญสูง และสามารถผลักดันสู่การปฏิบัติ

1 การรักษาฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ สร้างสมดุลของการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเป็นธรรม

วางแผนบริหารจัดการทรัพยากรแร่เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์สูงสุดและลดผลกระทบ
ต่อสิ่งแวดล้อมและประชาชน

- กำหนดปริมาณที่เหมาะสมในการนำแร่มาใช้ประโยชน์ คำนึงถึงความจำเป็นและมูลค่าในอนาคต และจำกัดการส่งออกทรัพยากรแร่ในรูปวัตถุดิบ
- หวงห้ามการทำเหมืองแร่ในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น 1 และเขตอนุรักษ์ของกรมศิลปากร
- ควบคุมผลกระทบจากการทำเหมืองแร่ที่ก่อมลพิษต่อสภาพแวดล้อมและสุขภาพอนามัย ตลอดจนประเมินผลตอบแทนทางเศรษฐกิจเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายทางด้านสุขภาพและการจัดการสิ่งแวดล้อม มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน และมีการชดเชยเยียวยาที่เหมาะสมกับผู้ได้รับผลกระทบ
- จัดทำยุทธศาสตร์ระยะยาวเพื่อบริหารจัดการแร่ที่มีมูลค่าสูง เช่น แร่ทองคำ เปิดเผยต่อสาธารณชน
- จัดการความขัดแย้งระหว่างชุมชนกับผู้ประกอบการโดยคำนึงถึงสิทธิชุมชนและความเป็นธรรมทางสังคม

4. แนวทางการพัฒนาที่มีความสำคัญสูง และสามารถผลักดันสู่การปฏิบัติ

เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เพื่อให้เกิดความมั่นคง สมดุล และยั่งยืน

เร่งรัดให้มีการประกาศใช้ร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.

- เพื่อเป็นกฎหมายหลักด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศ โดยมีคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติเป็นกลไกหลัก ในการกำหนดนโยบาย แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา และการบริหารจัดการน้ำ

เร่งรัดให้มีแผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในระดับลุ่มน้ำอย่างบูรณาการทั้ง 25 ลุ่มน้ำ

- โดยมีคณะกรรมการลุ่มน้ำซึ่งอยู่ภายใต้คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เป็นกลไกขับเคลื่อนหลัก ในระดับพื้นที่ และเสริมสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกันระหว่างภาคประชาชน องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคราชการ

ผลักดันกระบวนการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์มาใช้เป็นเครื่องมือนำเสนอทางเลือก ในการตัดสินใจระดับนโยบาย แผน และแผนงาน ที่เหมาะสมกับศักยภาพของลุ่มน้ำ

- เพื่อให้การพัฒนาที่เกิดขึ้นในพื้นที่คำนึงถึงความยั่งยืน และความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศ

4. แนวทางการพัฒนาที่มีความสำคัญสูง และสามารถผลักดันสู่การปฏิบัติ

เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เพื่อให้เกิดความมั่นคง สมดุล และยั่งยืน

เพิ่มประสิทธิภาพการเก็บกักน้ำของแหล่งน้ำต้นทุนและระบบกระจายน้ำที่มีอยู่ให้มากขึ้น

- พัฒนาแหล่งน้ำขนาดกลางและขนาดเล็กในลักษณะรวมกลุ่มพื้นที่ ให้ความสำคัญกับพื้นที่ชนบทที่ยังไม่มีน้ำสะอาดใช้
- ศึกษาทางเลือกที่เหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการพัฒนาระบบผันน้ำระหว่างลุ่มน้ำภายในและระหว่างประเทศ โดยยึดหลักความสมดุล ยั่งยืนของพื้นที่ลุ่มน้ำ และความเป็นไปได้ทางเศรษฐกิจ โดยการมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำและการจัดสรรน้ำต่อหน่วยให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้สูงขึ้น ทั้งภาคการผลิตและการบริโภค

- ปรับเปลี่ยนรูปแบบการปลูกพืชให้เหมาะสมกับปริมาณน้ำเก็บกักและศักยภาพของพื้นที่ ส่งเสริมการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ และการนำน้ำกลับมาใช้ซ้ำในภาคอุตสาหกรรมและพื้นที่เขตเศรษฐกิจ

4. แนวทางการพัฒนาที่มีความสำคัญสูง และสามารถผลักดันสู่การปฏิบัติ

3 แก้ไขปัญหาวิกฤตสิ่งแวดล้อม

เร่งรัดแก้ไขปัญหการจัดการขยะตกค้างสะสมในพื้นที่วิกฤต ผลักดันกฎหมายและกลไกเพื่อการคัดแยกขยะ สนับสนุนการแปรรูปเป็นพลังงาน ใช้มาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่อให้เกิดการลดปริมาณขยะ รวมทั้งสร้างวินัยคนในชาติเพื่อการจัดการขยะอย่างยั่งยืน

- เร่งกำจัดขยะตกค้างสะสมในพื้นที่วิกฤต ผลักดันการจัดทำแผนบริหารจัดการขยะในทุกระดับ สนับสนุนการจัดการขยะครบวงจร ส่งเสริมให้เกิดการคัดแยกขยะเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ให้มากที่สุด และการแปรรูปขยะที่เหลือจากกระบวนการผลิตเป็นพลังงาน โดยใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับพื้นที่
- ผลักดันการออกกฎหมายและมาตรการจัดการของเสียอันตรายชุมชน โดยเฉพาะขยะอิเล็กทรอนิกส์
- พัฒนาระบบควบคุมการขนส่งของเสียอันตรายจากอุตสาหกรรมให้ได้มาตรฐาน
- สร้างวินัยของคนในชาติ โดยให้ความรู้ ปลูกจิตสำนึก สร้างความตระหนักในการจัดการขยะอย่างเป็นรูปธรรม
- ส่งเสริมการใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์มาใช้ในการบริหารขยะ โดยใช้หลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย

เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการคุณภาพน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำวิกฤตและลุ่มน้ำสำคัญอย่างครบวงจร โดยลดการเกิดน้ำเสียจากแหล่งกำเนิด

- เน้นการลดปริมาณน้ำเสียจากแหล่งกำเนิด ปรับปรุงและฟื้นฟูคุณภาพน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำวิกฤตและลุ่มน้ำสำคัญ
- พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบรวบรวมและระบบบำบัดน้ำเสียชุมชน
- จัดเก็บค่าธรรมเนียมในการบำบัดน้ำเสีย และส่งเสริมภาคเอกชนในการบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย
- ปรับปรุงกฎระเบียบภายใต้กฎหมายควบคุมอาคารที่เกี่ยวข้องกับแหล่งกำเนิดน้ำเสีย ตลอดจนกำหนดหลักเกณฑ์การอนุญาตให้ระบายมลพิษที่คำนึงถึงปริมาณมลพิษสะสมรวมในแหล่งรองรับน้ำเสีย

4. แนวทางการพัฒนาที่มีความสำคัญสูง และสามารถผลักดันสู่การปฏิบัติ

แก้ไขปัญหาวิกฤตสิ่งแวดล้อม

แก้ไขปัญหาวิกฤตหมอกควันไฟป่าในเขตภาคเหนือและภาคใต้

- ประสานประเทศเพื่อนบ้านในระดับพหุภาคี-ทวิภาคีตามข้อตกลงอาเซียนเรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน
- ดำเนินการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดและเป็นธรรม
- แก้ปัญหาหมอกควันจากการเผาเศษวัสดุทางการเกษตร ด้วยการศึกษาวิจัยพืชอื่นทดแทนที่เหมาะสม มีตลาดรองรับและต้นทุนต่ำกว่า และสร้างอาชีพทดแทน เช่น การท่องเที่ยวชุมชน

ปรับปรุงกฎหมายและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเมืองเพื่อรองรับการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

- จัดทำผังเมืองที่คำนึงถึงการเติบโตทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน
- ปรับปรุงเทศบัญญัติท้องถิ่น ปรับปรุงกฎหมายควบคุมอาคาร เพื่อให้มีการใช้ทรัพยากรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดตามมาตรฐานการใช้พลังงานในอาคาร และมีการใช้วัสดุทดแทนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- สนับสนุนมาตรการกำหนดผลฉากแสดงประสิทธิภาพการใช้พลังงานกับอุปกรณ์ต่างๆ
- สนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและความต้านทานภัยพิบัติ
- ขยายผลการพัฒนาเมืองสีเขียวในมิติต่างๆ ที่ดำเนินการอยู่แล้วในลักษณะนำร่อง

4. แนวทางการพัฒนาที่มีความสำคัญสูง และสามารถผลักดันสู่การปฏิบัติ

ส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ส่งเสริมการผลิตและการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

- ใช้มาตรการทางการเงินการคลัง สนับสนุนกระบวนการผลิตให้ได้มาตรฐานการลดมลพิษ
- ส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีสะอาด พัฒนาการจัดระบบข้อมูลให้สอดคล้องมาตรฐานสากล สนับสนุนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สนับสนุนแนวทางการจัดการเชิงรุกเพื่อลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม อุตสาหกรรมเฉพาะกลุ่มตลอดห่วงโซ่อุปทาน
- ส่งเสริมให้มีการจัดทำบัญชีผลกระทบสิ่งแวดล้อมรายสินค้า และสนับสนุนการออกฉลาก Carbon Footprint ส่งเสริมสินค้าฉลากเขียว และฉลากสิ่งแวดล้อมอื่นๆ

สนับสนุนการผลิตภาคการเกษตรไปสู่เกษตรกรรมที่ยั่งยืน

- สนับสนุนเกษตรกรปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตจากพืชเชิงเดี่ยวไปสู่เกษตรกรรมยั่งยืนเกษตรธรรมชาติ เกษตรผสมผสาน เกษตรอินทรีย์ วนเกษตร และเกษตรทฤษฎีใหม่
- สนับสนุนการพัฒนาปุ๋ยอินทรีย์ การใช้วัสดุอินทรีย์และผลิตภัณฑ์ชีวภาพทดแทนการใช้สารเคมีการเกษตร
- สนับสนุนงานวิจัยและจัดทำพื้นที่ต้นแบบ ตลอดจนจัดให้มีแหล่งทุนและกลไกทางการตลาด
- พัฒนาระบบการรับรองมาตรฐานและการตรวจสอบคุณภาพสินค้าเกษตรอินทรีย์ รวมทั้งขยายผลแนวความคิดการทำเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สนับสนุนให้มีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง

4. แนวทางการพัฒนาที่มีความสำคัญสูง และสามารถผลักดันสู่การปฏิบัติ

ส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน โดยคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศ

- ควบคุมการใช้ประโยชน์พื้นที่อย่างเหมาะสม พัฒนาระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว ใช้มาตรการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่มีระบบนิเวศเปราะบาง พัฒนาระบบการเก็บรายได้จากการท่องเที่ยวในพื้นที่อนุรักษ์
- ส่งเสริมแนวคิดการสร้างรายได้จากการอนุรักษ์ สืบทอดอัตลักษณ์และวัฒนธรรมท้องถิ่น รวมทั้งสร้างรายได้จากผลิตภัณฑ์ชีวภาพของท้องถิ่น

สร้างแรงจูงใจให้เกิดการปรับเปลี่ยนไปสู่การบริโภคที่ยั่งยืน

- สร้างความตระหนักรู้ของผู้บริโภค เสริมสร้างทัศนคติในการดำรงชีวิตแบบวิถีพอเพียง ยั่งยืน และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อสร้างความตระหนักด้านการผลิตและบริโภคที่ยั่งยืน ผ่านช่องทางต่างๆ ที่เข้าถึงผู้บริโภค เลือกใช้มาตรการจูงใจที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่มเป้าหมาย ประยุกต์ใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้บริโภค
- ส่งเสริมบรรจุกฎหมายจากวัสดุธรรมชาติ และสร้างเครือข่ายการบริโภคที่เป็นมิตรสิ่งแวดล้อมผ่านสังคมออนไลน์
- ขยายผลการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของภาครัฐให้ครอบคลุมถึงระดับท้องถิ่น รวมทั้งขยายประเภทสินค้าให้มากขึ้นและให้ครอบคลุมสินค้าทางการเกษตร โดยเฉพาะสินค้าเกษตรอินทรีย์

4. แนวทางการพัฒนาที่มีความสำคัญสูง และสามารถผลักดันสู่การปฏิบัติ

5 สนับสนุนการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และเพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

จัดทำและปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศให้สามารถรองรับพันธกรณีระหว่างประเทศด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

- สนับสนุนระบบการรายงานการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และการจัดการภายใต้มาตรการการลดก๊าซเรือนกระจกที่เหมาะสมของประเทศ อีกทั้งเอื้ออำนวยต่อการจัดตั้งกลไกใหม่ๆ ระหว่างภาครัฐและเอกชน ในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกอย่างมีประสิทธิภาพ

พัฒนามาตรการและกลไกเพื่อสนับสนุนการลดก๊าซเรือนกระจกในทุกภาคส่วน

- เน้นสาขาการผลิตไฟฟ้า การใช้พลังงานในภาคขนส่ง ภาคอุตสาหกรรม ภาคครัวเรือนและอาคาร โดยการใช้พลังงานทดแทน การอนุรักษ์พลังงาน และการเพิ่มประสิทธิภาพเครื่องจักรเครื่องยนต์ รวมทั้งสนับสนุนระบบคมนาคมขนส่งที่ยั่งยืน
- ส่งเสริมการจัดตั้งกลไกทางการเงินที่สร้างประโยชน์ร่วมกันระหว่างภาครัฐและเอกชน เช่น คาร์บอนเครดิต
- สนับสนุนให้ภาคเอกชนลงทุนเพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเพิ่มมากขึ้น

ส่งเสริมภาคเอกชน รัฐวิสาหกิจ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีการจัดเก็บและรายงานข้อมูลเกี่ยวกับการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

- ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการกับภาคส่วนต่างๆ ด้านการเก็บรวบรวมและจัดทำข้อมูลพื้นฐาน

4. แนวทางการพัฒนาที่มีความสำคัญสูง และสามารถผลักดันสู่การปฏิบัติ

สนับสนุนการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และเพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

เพิ่มขีดความสามารถในการวิจัยและพัฒนาทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อสนับสนุนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

- ส่งเสริมการวิจัยพัฒนาทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรม ร่วมกับการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
- มีมาตรการช่วยเหลือประชาชนกลุ่มเปราะบาง มีความเสี่ยงสูง และมีความสามารถในการปรับตัวต่ำ
- วางแผนป้องกันเมืองที่อาจได้รับผลกระทบจากการเพิ่มขึ้นระดับน้ำทะเล และเผชิญกับฤดูกาลที่แปรปรวน
- จัดทำยุทธศาสตร์/แผนปฏิบัติการการปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ระดับประเทศ ราชสาขา และเชิงพื้นที่

สร้างความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมของประชาชน และภาคส่วนต่างๆ ในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

- เสริมสร้างศักยภาพบุคลากร และหน่วยงานทั้งส่วนกลางและท้องถิ่น รวมทั้งชุมชน ให้มีความรู้สามารถรับมือกับปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- พัฒนาหลักสูตรสิ่งแวดล้อมตั้งแต่ระดับปฐมวัยควบคู่กับหลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียง และบรรจุไว้ในระบบการศึกษาภาคบังคับ

4. แนวทางการพัฒนาที่มีความสำคัญสูง และสามารถผลักดันสู่การปฏิบัติ

6. บริหารจัดการเพื่อลดความเสี่ยงด้านภัยพิบัติ

บูรณาการการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติเข้าสู่กระบวนการวางแผน ทั้งระดับชาติ ระดับชุมชน
ท้องถิ่น และสาขาการผลิตต่างๆ

- พัฒนาองค์ความรู้ สนับสนุนการประเมินและจัดทำแผนที่ความเสี่ยงจากภัยในพื้นที่และภาคการผลิตที่มี
ลำดับความสำคัญสูง

เสริมสร้างขีดความสามารถในการเตรียมความพร้อมและการรับมือภัยพิบัติ

- สนับสนุนการจัดทำแผนรับมือภัยพิบัติระดับพื้นที่ และส่งเสริมการจัดการภัยพิบัติโดยชุมชนเป็นศูนย์กลาง
- ส่งเสริมภาคเอกชนจัดทำแผนบริหารความต่อเนื่องของธุรกิจ และสร้างจิตสำนึกความปลอดภัยสาธารณะ

พัฒนาระบบการจัดการภัยพิบัติในภาวะฉุกเฉิน

- พัฒนาระบบการเตือนภัยให้มีความแม่นยำ ส่งเสริมกลไกการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารผ่านเทคโนโลยีสมัยใหม่
- พัฒนาระบบฐานข้อมูลให้เป็นมาตรฐานเดียวกันและเชื่อมโยง แลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานได้

พัฒนาระบบการฟื้นฟูบูรณะหลังการเกิดภัย

- ยกกระดับมาตรฐานการตรวจสอบความปลอดภัยหลังการเกิดภัยพิบัติ
- ปรับปรุงมาตรฐานความปลอดภัยของสิ่งก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อรองรับความรุนแรงภัยพิบัติในอนาคต

4. แนวทางการพัฒนาที่มีความสำคัญสูง และสามารถผลักดันสู่การปฏิบัติ

พัฒนาระบบการบริหารจัดการ และกลไกแก้ไขปัญหาคความขัดแย้ง
ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ปรับปรุงกลไกและกระบวนการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพทุกขั้นตอน

- ผลักดันให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องติดตามตรวจสอบอย่างเคร่งครัด พิจารณานำเรื่องการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดเป็นเงื่อนไขในการขอต่อใบอนุญาต
- ควรลดขั้นตอนและระยะเวลาของระบบ EIA รวมทั้งทบทวนรูปแบบและกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียในกระบวนการจัดทำ EIA

ผลักดันการนำแนวทางการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (Strategic Environmental Assessment: SEA) ให้มีผลบังคับใช้ตามกฎหมายเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ

- มีกระบวนการพิจารณาที่คำนึงถึงผลกระทบอย่างรอบด้าน โดยดำเนินการนำร่องในพื้นที่ระดับลุ่มน้ำ สนับสนุนการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ ทั้งเขตการพัฒนาเศรษฐกิจ และระบบนิเวศที่สำคัญ อาทิ ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา พื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ

4. แนวทางการพัฒนาที่มีความสำคัญสูง และสามารถผลักดันสู่การปฏิบัติ

พัฒนาระบบการบริหารจัดการ และกลไกแก้ไขปัญหาคความขัดแย้ง
ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สร้างจิตสำนึกความตระหนัก และปรับปรุงกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน

- สร้างการมีส่วนร่วมตลอดกระบวนการจัดทำโครงการ เพื่อสร้างการยอมรับและลดความขัดแย้งกับประชาชนในพื้นที่
- สนับสนุนให้มีการจัดตั้งกองทุนพัฒนาการมีส่วนร่วมการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- พัฒนาระบบการติดตามโครงการที่ดำเนินงานโดยกระบวนการมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐ และภาคประชาชน ตลอดจนสนับสนุนให้มีการจัดตั้งกลไกเพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาล

ส่งเสริมบทบาทภาคเอกชนและชุมชนเพื่อสร้างพลังร่วม

- ส่งเสริมให้ภาคเอกชนที่มีธรรมาภิบาลในการบริหารงานมีโอกาสเข้าร่วมดำเนินงานกับภาครัฐและชุมชน
- สนับสนุนการจัดตั้งกลไกและกองทุนเพื่อการฟื้นฟู เยียวยา และชดเชยแก่ผู้ที่ได้รับผลกระทบ ร่วมกับการใช้มาตรการทางการคลังที่เหมาะสมเป็นไปตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย
- พัฒนาระบบการยุติธรรม รวมทั้งปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ที่เป็นอุปสรรคต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนและเป็นธรรม

4. แนวทางการพัฒนาที่มีความสำคัญสูง และสามารถผลักดันสู่การปฏิบัติ

การพัฒนาความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ

- ผลักดันการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอาเซียน
- หาแนวทางความร่วมมือกับอาเซียนและอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง ในประเด็นการขนส่งข้ามพรมแดน การบริหารจัดการพลังงานและทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งการแก้ไขปัญหาหมอกควันข้ามแดน
- สร้างความรู้ความเข้าใจและแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องเกี่ยวกับกฎหมายและข้อตกลงระหว่างประเทศ รวมทั้งควรมีการทบทวนกฎหมายและข้อตกลงระหว่างประเทศด้านการค้าและสิ่งแวดล้อมตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อป้องกันปัญหาทางด้านการค้าหรือการตัดสิทธิทางการค้า
- ติดตามและเฝ้าระวังมาตรการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อาจส่งผลกระทบต่อการค้าการลงทุน
- สนับสนุนการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับพันธกรณีด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ

5. แผนงานและโครงการสำคัญ

- ❏ โครงการส่งเสริมการปลูกป่าไม้เศรษฐกิจมีค่าระยะยาว
- ❏ แผนการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ใน 5 พื้นที่ลุ่มน้ำน่านร่อง
- ❏ แผนงานและโครงการตาม Road Map การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย และแผนแม่บทการจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ พ.ศ. 2559 - 2564
- ❏ โครงการส่งเสริมการผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืน
- ❏ โครงการเมืองสีเขียว (Green City)
- ❏ แผนงานด้านการลดก๊าซเรือนกระจกที่เหมาะสมของประเทศ (NAMA Roadmap) และแผนงานด้านการปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- ❏ แผนรองรับ แผนแม่บทและแผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง
(เช่น แผนแม่บทแก้ไขปัญหาการทำลายทรัพยากรป่าไม้ การบุกรุกที่ดินของรัฐ และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน แผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ แผนการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม แผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ เป็นต้น)

6. ประเด็นระดมความคิดเห็น

- ความสมบูรณ์ของร่างแผน
- ความเหมาะสมของเป้าหมายและตัวชี้วัด
- ความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนา
- ประเด็นโครงการที่มีความสำคัญ

ขอบคุณ

